

פָּתַח וְאָמַר (שמות יח) **וְאִתָּה תִּחְזֶה מִכָּל הָעָם**
אֲנָשֵׁי חֵיל יִרְאִי אֱלֹהִים אֲנָשֵׁי אֲמַת
שׁוֹנְאֵי בָצַע, הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ. אָבֵל וְאִתָּה
תִּחְזֶה, תִּבְחַר לָא כְּתִיב. אֶלֶּא תִּחְזֶה: לְפִי
חִיזוּ דְעֵינִין. בְּמַאי. בְּדִיוֹקְנָא דְבַר נֶשׁ בְּאַלְיָן
שִׁית סְטָרִין דְקָאֲמַרְתּוּן וְכֹלֶא בְהָאֵי קָרָא.
וְאִתָּה תִּחְזֶה, חַד, בְּשַׁעְרָא. מִכָּל הָעָם, תְּרִין,
בְּמִצְחָא. אֲנָשֵׁי חֵיל, תְּלַת, בְּאַנְפִּין. יִרְאִי
אֱלֹהִים, אַרְבַּע, בְּעֵינֵין. אֲנָשֵׁי אֲמַת, חֲמֵשׁ,
בְּשַׁפּוֹן. שׁוֹנְאֵי בָצַע, שִׁית, בְּיַדִּין.
בְּשַׁרְטוּטִיהוּן.

דְאַלְיָן אֵינוֹן סִימְנִין, לְאַשְׁתְּמוֹדְעָא בְהוּ בְנֵי
נְשָׂא, לְאַיְנוֹן דְרוּחַ חֲכָמְתָא שְׂרִיא
עֲלֵיהוּ. וְעַם כָּל דָּא, מִשָּׂה לָא אֲצַטְרִיף דָּא,
אֶלֶּא מַה כְּתִיב, וַיִּבְחַר מִשָּׂה אֲנָשֵׁי חֵיל מִכָּל
יִשְׂרָאֵל. בְּגִין דְרוּחַ קִדְשָׁא הָוָה אֲתִי לְגַבְיָה,
וְאוֹדַע לֵיהָ, וּבִיָּה הָוָה חֲמֵי כֹלֶא.

מִנָּא לָן, דְכְּתִיב פִּי יִהְיֶה לָהֶם דְבַר בָּא אֵלֵי.
בְּאִים אֵלֵי לָא כְּתִיב, אֶלֶּא בָּא אֵלֵי, דָּא
רוּחַ קִדְשָׁא, דְהָוָה אֲתִי לְגַבְיָה, וּבִיָּה הָוָה יַדַּע,
וְלֹא אֲצַטְרִיף לְכָל דָּא לְאַסְתַּכְּלָא וְלַעֲיִנָּא,
אֶלֶּא לְפִי שְׁעֵתָא הָוָה יַדַּע מִשָּׂה.

בְּהָאֵי גְוֹנָא, יַדַּע שְׁלֵמָה מְלֻכָּא, יַדַּע
בְּכוֹרְסִיָּה, דְרוּחַ קִדְשָׁא שְׂרִיא עֲלֵיהָ,
דְכָל מָאן דְקָרִיב לְכוֹרְסִיָּה, דְחִילוּ וְאִימְתָא
נְפִיל עֲלֵיהָ, וּבִיָּה הָוָה דָּאִין דִּינָא בְּלֹא סְהַדִּין.
בְּגִין דְדִיוֹקְנִין הָווּ בְּכוֹרְסִיָּה, וְכָל מָאן דְמִקְרַב
בְּשַׁקְרָא, מְכַשְׁפָּא הֵהוּא דִיּוֹקְנָא, וְהָוָה יַדַּע
שְׁלֵמָה מְלֻכָּא, דְבְּשַׁקְרָא קָאֲתִי. בְּגִין כְּדִי,
אִימְתָא דְכוֹרְסִיָּה הָוָה נְפִיל עַל כֹּלֶא, וְכֹלְהוּ
אֲשְׁתַּכְּחוּ זַכָּאִין קָמִיהָ.

מְלֻכָּא מְשִׁיחָא בְּרִיחָא, פְּמָה דָּאֲתָּ אָמַר (ישעיה

פָּתַח וְאָמַר, וְאִתָּה תִּחְזֶה מִכָּל
הָעָם אֲנָשֵׁי חֵיל יִרְאִי אֱלֹהִים אֲנָשֵׁי
אֲמַת שׁוֹנְאֵי בָצַע. פְּסוּק זֶה
פְּרָשׁוּהוּ. אָבֵל וְאִתָּה תִּחְזֶה, לָא
כְּתוּב תִּבְחַר אֶלֶּא תִּחְזֶה, לְפִי
מִרְאָה הָעֵינִים. בְּמָה? בְּדִיוֹקְנֵי שֶׁל
אָדָם בְּשִׁשֶׁת הַצְּדָדִים הַלְלוּ
שְׂאֵמְרָתָם, וְהַכֵּל בְּפְסוּק הַזֶּה.
וְאִתָּה תִּחְזֶה - אַחַת, בְּשַׁעַר. מִכָּל
הָעָם - שְׁתֵּים, בְּמִצְחָ. אֲנָשֵׁי חֵיל
- שְׁלֹשׁ, בְּפָנִים. יִרְאִי אֱלֹהִים -
אַרְבַּע, בְּעֵינִים. אֲנָשֵׁי אֲמַת -
חֲמֵשׁ, בְּשַׁפְּתַיִם. שׁוֹנְאֵי בָצַע -
שֵׁשׁ, בְּיַדַּיִם, בְּשַׁרְטוּטֵיהֶם.

שְׂאֵלֵי הֵם הַסִּימְנִים לְדַעַת בְּהֵם
בְּנֵי אָדָם לְאוֹתָם שְׁרוּחַ הַחֲכָמָה
שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם. וְעַם כָּל זֶה, מִשָּׂה
לֹא הַצְּטַרְף לְזֶה, אֶלֶּא מַה כְּתוּב?
וַיִּבְחַר מִשָּׂה אֲנָשֵׁי חֵיל מִכָּל
יִשְׂרָאֵל, מִשׁוּם שְׁרוּחַ הַקִּדְשׁ
הַיְתָה בָּאָה אֵלָיו וּמוֹדִיעָה לוֹ, וּבִיָּה
הָיוּ רוֹאִים הַכֹּל.

מִנָּן לָנוּ? שְׂכָתוּב פִּי יִהְיֶה לָהֶם
דְבַר בָּא אֵלֵי. בְּאִים אֵלֵי לֹא כְּתוּב,
אֶלֶּא בָּא אֵלֵי. זֶה רוּחַ הַקִּדְשׁ
שֶׁהֵיטָה בָּאָה אֵלָיו, וּבִיָּה הָיָה יוֹדַע.
וְלֹא הַצְּטַרְף לְכָל זֶה לְהַתְּבַוֵּן
וְלַעֲיִן, אֶלֶּא לְפִי שְׁעֵה הָיָה מִשָּׂה
יוֹדַע.

כְּמוֹ זֶה יַדַּע שְׁלֵמָה הַמְּלֻךְ, יַדַּע
בְּכִסְאוֹ, שְׁרוּחַ הַקִּדְשׁ שְׂרִתָּה
עֲלָיו. שְׁפָל מִי שְׁקָרַב לְכִסְאוֹ, פָּחַד
וְאִימָה נִפְלוּ עֲלָיו, וּבִיָּה הָיָה דִין
בְּלֵי עֲדוּת, מִשׁוּם שֶׁהִדְיוֹקְנָאוֹת
הָיוּ בְּכִסְאוֹ, וְכָל מִי שְׁקָרַב בְּשַׁקְרָא,
אוֹתוֹ הִדְיוֹקְנֵי מְכַשְׁפֵּשׁ, וְהָיָה
שְׁלֵמָה הַמְּלֻךְ יוֹדַע שְׂבָא בְּשַׁקְרָא.
לְכֵן אִימַת הַכִּסֵּא הָיְתָה נוֹפֶלֶת עַל
הַכֵּל, וְכֹלֶם נִמְצְאוּ צְדִיקִים לְפָנָיו.
מִיָּד הַמְּשִׁיחַ בְּרִית, כְּמוֹ שְׂנֵאֲמַר
(שם יא) וְהִרְיָחוּ בִּירְאָתָה ה' וְלֹא
לְמִרְאָה עֵינָיו יִשְׁפֹּט וְגו'. וְשִׁלְשַׁת

יִשְׁפּוֹט וְגו'. וְתִלַּת אֲלִיָּן,

(א) וְהִרְיָחוּ בִּירְאָתָה יי' וְלֹא לְמִרְאָה עֵינָיו

דְּנוּ עֲלֵמָא, בְּלֹא סְהַדִּין וְהִתְרָאָה. שְׂאָר בְּנֵי
עֲלֵמָא עַל פּוּם סְהַדִּין, עַל מֵימַר אֹרֵייתָא.
חִפְיִמִּין דְּאַשְׁתְּמוּדְעָן בְּאַיְנוּן דִּיּוֹקְנִין, עֲלֵייהוּ
לְאַזְהָרָא לְבְנֵי עֲלֵמָא, וְלִמְיָהָב אֲסוּתָא לְבְנֵי
נְשָׂא, וְלֵאסִי נַפְשֵׁיהוּ. זַפְּאִין אֵינוּן בְּהַאי
עֲלֵמָא, וְזַפְּאִין אֵינוּן בְּעֲלֵמָא דְאַתִּי.

בַּחֲרֵשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', (שמות
ט) דְּשְׁלִיט בֵּיה אֹרִיא"ל, רַב מְמַנָּא,
וְתֵלַת מְאָה וְשִׁתִּין וְחֲמִשׁ רַבּוּא מְשַׁרְיִין עֲמִיָּה,
כְּחוּשְׁבָן יוּמֵי שְׁתָּא. וְכִלְהוּ אֵית לוֹן תֵּלַת מְאָה
וְשִׁתִּין וְחֲמִשׁ מִפְּתָחַן נְהוּרִין, מְהֵהוּא נְהוּרָא
דְּנַפְקָא מִגּוּ חֲשַׁמְל עֲלָאָה פְּנִימָאָה גְּנִיז
וְסִתִּים, דִּי רִזִּין דְּאַתְרוּן קְדִישִׁין עֲלָאִין דְּשַׁמָּא
קְדִישָׂא, (ד' ע"ח ע"א) תְּלִיין בֵּיה.

וְאִיהוּ רְזָא דְאִישׁ תָּם, מְאַרִיָּה דְּבֵיתָא, אִישׁ
הָאֱלֹהִים. תָּם: דְּתַמָּן סִיּוּמָא וְקִשְׂרָא
דְּתַפְלִיין, (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם הָיָה.
וּבְדִיּוֹקְנֵיהָ, קְיִימָא רְזָא דְּחֲשַׁמְל פְּנִימָאָה
עֲלָאָה טְמִיר וְגְנִיז. וְכֹל נְהוּרִין סְתִימִין עֲלָאִין
נְקִיט אִיהוּ, וְנַפְקֵי מִנֵּיהָ, וְכִלְהוּ מְשַׁרְיִין נְקִיטֵי
אֵינוּן מִפְּתָחַן דְּהֵהוּא נְהוּרָא דְּנַפְקֵי מִגּוּ
חֲשַׁמְל.

וְהֵהוּא נְהוּרָא, כְּלִיל בְּתֵרִין נְהוּרִין, וְאֵינוּן חַד.
נְהוּרָא קְדַמָּאָה, אִיהוּ נְהוּרָא חַוּוּרָא,
דְּלֹא שְׁלֵטָא בֵּיה עֵינָא, וְדָא אִיהוּ נְהוּרָא דְּגְנִיז
לְצַדִּיקָיָא. כְּמָה דְּאַתָּ אָמַר (תהלים צו) אֹר זְרוּעַ
לְצַדִּיק וְגו'. נְהוּרָא תְּנִינָא, אִיהוּ נְהוּרָא
מְנַצְצָא מְלַהֲטָא, כְּגוּוֹן סוּמָק. וְאַתְּכִלְלוּ תְּרִין
נְהוּרִין כְּחַד, וְהוּוּ חַד.

וְהָאִי אֹרִיא"ל רַב מְמַנָּא, וְכֹל אֵינוּן מְשַׁרְיִין,
נְטְלֵי הֵהוּא נְהוּרָא, וּבְגִין דְּכִלְלִיל בְּתֵרִין,
אַקְרִי תְּאוּמִי"ם. וְעַל דָּא שְׁלֵטָא בֵּיה, הֵהוּא
מְזֻלָּא דְּאַקְרִי בְּרָזָא דִּילֵיהָ תְּאוּמִים, וּבֵיהָ

אַלָּה דְּנוּ אֶת הָעוֹלָם בְּלֹא עֵדִים
וְהִתְרָאָה. שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם עַל פִּי
עֵדִים, עַל מֵאֲמַר הַתּוֹרָה. חֲכָמִים
שְׂמִכִּירִים בְּאוֹתָם דִּיּוֹקְנָאוֹת,
עֲלֵיהֶם לְהַזְהִיר אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם
וְלְתַת רְפוּאָה לְבְנֵי אָדָם וּלְרַפָּא
אֶת נַפְשָׁם. אֲשַׁרְיָהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה
וְאֲשַׁרְיָהֶם בְּעוֹלָם הַבָּא!

בַּחֲרֵשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְגו'. שְׁשׁוּלֵט בּוֹ אֹרִיא"ל,
מְמַנָּה גְּדוּל, וְשִׁלְשׁ מְאוֹת וְשִׁשִּׁים
וְחֲמִשׁ רַבּוּא מִחֲנוֹת עֵמוּ כְּחֻשְׁבוֹן
יְמוֹת הַשָּׁנָה, וְלְכֹלָם יֵשׁ שְׁלֵשׁ
מְאוֹת וְשִׁשִּׁים וְחֲמִשָּׁה מִפְּתָחוֹת
שֶׁל אֹרוֹת, מְאוֹתוֹ הָאֹר שְׁיִוצָא
מִתּוֹף הַחֲשַׁמְל הָעֲלִיּוֹן הַפְּנִימִי
הַגְּנוּז וְהַנְּסַתֵּר שְׁסוּדוֹת שֶׁל
אוֹתִיּוֹת קְדוּשׁוֹת עֲלִיוּנוֹת שֶׁל
הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ תְּלוּיִים בּוֹ.

וְהוּא סוּד שֶׁל אִישׁ תָּם, בְּעַל
הַבַּיִת, אִישׁ הָאֱלֹהִים. תָּם - שְׁשֵׁם
סִיּוּם וְקִשְׂרָא שֶׁל תַּפְלִיין. וַיַּעֲקֹב הָיָה
אִישׁ תָּם, וּבְדִיּוֹקְנֵו עוֹמֵד סוּד
הַחֲשַׁמְל הַפְּנִימִי הָעֲלִיּוֹן הַטְּמִיר
וְהַגְּנוּז. וְכֹל הָאוֹרוֹת הַנְּסַתֵּרִים
הָעֲלִיּוֹנִים הוּא לּוֹקַח, וַיּוֹצֵאִים
מִמֶּנּוּ, וְכֹל הַמִּחְנֹנֹת לּוֹקַחִים
אוֹתָם מִפְּתָחוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הָאֹר
שְׁיִוצָא מִתּוֹף הַחֲשַׁמְל.

וְאוֹתוֹ הָאֹר כְּלוּל בְּשְׁנֵי אֹרוֹת,
וְהֵם אֶחָד. אֹר רֵאשׁוֹן הוּא אֹר
לְבָן שֶׁלֹּא שׁוֹלֵט בּוֹ הָעֵינַן, וְזֶהוּ
הָאֹר הַגְּנוּז לְצַדִּיקִים, כְּמוֹ
שְׁנַאָמַר (תהלים צו) אֹר זְרַע לְצַדִּיק
וְגו'. אֹר שְׁנִי הוּא אֹר נּוֹצֵץ לֹהֵט
כְּצַבֵּעַ אָדָם, וְנִכְלְלוּ שְׁנֵי אֹרוֹת
כְּאֶחָד וְהָיוּ אֶחָד.

וְהָאֹרִיא"ל הַמְּמַנָּה הַגְּדוּל הַזֶּה
וְכֹל אוֹתָם מִחְנֹנֹת נוֹטְלִים אוֹתוֹ
הָאֹר, וּמְשׁוּם שְׁכֻלּוֹל בְּשְׁנַיִם
נִקְרָא תְּאוּמִי"ם. וְעַל זֶה שׁוֹלֵט בּוֹ
אוֹתוֹ הַמְּזֻלָּא שְׁנַקְרָא בְּסוּד שֶׁלוֹ
תְּאוּמִים, וּבוֹ נִתְּנָה תּוֹרָה, וּמִכָּאֵן
נִמְשַׁכּוֹת דְּרָגוֹת לְמַטָּה, עַד

שְׁעוּלִים בְּשִׁמוֹת (להנחיה) לְהַאִיר אֶת הָעוֹלָם.

לְבַר שְׂאֵר הַמְּזֻלוֹת אֵין לָהֶם פֶּה וְלִשׁוֹן, וְלִזְהַ יֵשׁ פֶּה וְלִשׁוֹן כְּלוּלִים כְּאַחַד, וְעַל זֶה בַּתּוֹרָה, (יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה כְּתוּב. יוֹמָם - כְּנִגְדֵי לְשׁוֹן. לַיְלָה - כְּנִגְדֵי פֶה. וְהִכַּל כְּלוּל כְּאַחַד, וּבְכַל עוֹלָה תְּאוּמִים.

תּוּמִים כְּתוּב, וְעַל סוּד זֶה כְּתוּב תּוּמִים, (בראשית כה) וְהִנֵּה תּוּמָם כְּבִטְנָה. אִם תֹּאמַר שְׁבִשְׁבִיל שְׁנֵיהֶם הוּא אֶמֶר - לֹא כִּי, שְׁהָרִי עָשׂוּ לֹא עָלָה בְּסוּד זֶה. אֲלֵא בְּשִׁבִיל יַעֲקֹב הוּא אֶמֶר, וְשִׁבַּח זֶה שְׁהִיָּה בְּמַעֲיָה שֶׁל אוֹתָהּ הַצְּדָקָת מְשִׁבַּח הַכְּתוּב. וּמִשׁוֹם שְׁהִיָּה שֵׁם אוֹתוֹ רָשָׁע, הַסְּתַלַּק מִשֵּׁם אֶלָּף.

וְהַבֵּר סוּד אֶחָד. יַעֲקֹב נָטַל בְּסוּד שְׁלוֹ שְׁנֵי חֲדָשִׁים - נִיס"ן וְאִי"ר, וְהוּא נִכְלָל בְּסוּד שֶׁל סִינן שֶׁהוּא תְּאוּמִים. עָשׂוּ נָטַל בְּסוּד שְׁלוֹ שְׁנֵי חֲדָשִׁים - תְּמו"ז וְא"ב, וְהוּא לֹא נִמְצָא וְנִאָּבֵד, שְׁהָרִי אֱלו"ל אֵינוֹ שְׁלוֹ, וְאֶפְלוֹ בְּאֵב תִּשְׁעָה יָמִים הֵם שְׁלוֹ וְלֹא יוֹתֵר, וְנִאָּבֵד וְלֹא נִמְצָא, וְאֵינוֹ בְּסוּד שֶׁל תְּאוּמִים, אֲלֵא נִפְרָד לְבִדּוֹ וְסִטָּה לְצַד אַחַר בְּאֶפְסֵי וְשִׁמְמָה, כְּמוֹ שְׁנִאָּמַר (תהלים ט) הָאוֹיֵב תִּמּוֹ חֲרָבוֹת לְנִצָּח.

וּמִשׁוֹם שִׁיעֲקֹב הוּא תְּאוּמִים, נִתְּנָה תּוֹרָה לְבְנֵי בְּחֻדָּשׁ תְּאוּמִים, תּוֹרָה שְׁבִכְתָּב וְתּוֹרָה שְׁבִעַל פֶּה, בְּחֻדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי, לְעַם הַשְּׁלִישִׁי, בְּדִרְגוֹת שְׁלִישִׁי, תּוֹרָה מְשֻׁלָּשֶׁת - תּוֹרָה נְבִיאִים וְכְתוּבִים. וְהִכַּל אֶחָד.

בְּחֻדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי וְגו'. פִּרְשָׁה זֹו בְּפִסּוּק זֶה פִּרְשׁוּ אוֹתָהּ לְמַעְלָה. שְׁנָה רְבִי חֲזִיא, בְּאוֹתוֹ זְמַן

אֲתִיְהִיבַת אוֹרֵייתָא. וּמִכָּאֵן אֲתַמְשַׁכָּאֵן דְּרַגִּין לְתַתָּא, עַד דְּסַלְקִין בְּשַׁמְהֵן, (כ"א לְאַנְהָא) לְאַנְהָרָא עֲלָמָא.

כִּרְ שְׂאֵר מְזֻלִי, לִית לֹוֹן פֶּה וְלִשׁוֹן, וְהִיא אֵית לִיה פֶּה וְלִשׁוֹן כְּלִילָן כְּחֻדָּא. וְעַל דָּא בְּאוֹרֵייתָא, (יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה כְּתוּב. יוֹמָם, לְקַבֵּל לְשׁוֹן. לַיְלָה, לְקַבֵּל פֶּה. וְכֻלָּא כְּלִיל כְּחֻדָּא. וּבְכֻלָּא סְלִיק תְּאוּמִים.

תּוּמִים כְּתוּב, וְעַל רְזָא דָּא כְּתוּב תּוּמִים, (בראשית כה) וְהִנֵּה תּוּמִים כְּבִטְנָה. אִי תִימָא דְבִגִּין תְּרוּוִייהוּ קְאָמֵר. לָאוּ הָכִי, דְּהָא עָשׂוּ לֹא סְלִיק בְּרְזָא דָּא. אֲלֵא כְּגִין יַעֲקֹב קְאָמֵר, וְשִׁבַּחָא דָּא, דְּהָוָה בְּמַעְהָא דְּהִיא צְדָקָתָא, קָא מְשִׁבַּח קְרָא. וּבִגִּין דְּהָוָה תְּמָן הָהוּא רָשָׁע, אֶסְתַּלַּק מִתְּמָן אֶלָּף.

וּבְרָא רְזָא חֻדָּא. יַעֲקֹב נָטַיל בְּרְזָא דִילִיָּה, תְּרִין יְרַחִין נִיס"ן וְאִי"ר, וְאַתְּפִלִּיל אִיהוּ בְּרְזָא דְסִינן, דְּאִיהוּ תְּאוּמִים. עָשׂוּ, נָטַיל בְּרְזָא דִילִיָּה, תְּרִין יְרַחִין תְּמו"ז א"ב, וְאִיהוּ לֹא אֲשַׁתְּכַח, וְאַתְּאָבִיד, דְּהָא אֱלו"ל לָאוּ דִילִיָּה הוּא, וְאַפִּילוּ א"ב, ט' יוֹם אֵינוֹן דִילִיָּה, וְלֹא יִתִיר, וְאַתְּאָבִיד, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח, וְלֹא אִיהוּ בְּרְזָא דְתְּאוּמִים, אֲלֵא אֲתַפְּרֵשׁ לְחוּדֵיהּ, וְסִטָּא לְסִטְרָא אַחְרָא בְּאֶפִּיסָה וְשִׁמְמוֹ, כְּמָה דָּאֲתָ אָמַר, (תהלים ט) הָאוֹיֵב תִּמּוֹ חֲרָבוֹת לְנִצָּח.

וּבִגִּין דִּיעֲקֹב אִיהוּ תְּאוּמִים, אֲתִיְהִיבַת אוֹרֵייתָא לְבְנוֹי בְּחֻדָּשׁ תְּאוּמִים, וְאוֹרֵייתָא בְּרְזָא דְתְּאוּמִים, תּוֹרָה שְׁבִכְתָּב, וְתּוֹרָה שְׁבִעַל פֶּה. בְּחֻדָּשׁ תְּלִיתָאִי, לְעַם תְּלִיתָאִי, בְּדִרְגִין תְּלִיתָאִין, תּוֹרָה תְּלִיתָאִי: תּוֹרָה, נְבִיאִים, וְכְתוּבִים. וְכֻלָּא חֵד.

בְּחֻדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי וְגו'. פִּרְשָׁתָּא דָּא בְּהִיא קְרָא אוּקְמוּהָ לִיה לְעִילָא. תֵּאנִי

רבי חייא, בההוא זמנא דמטו ישראל לטורא דסיני, פניש להו קדשא בריהו הוא לזרעין דישראל, ואשגח ליה בכלהו, ולא אשפח בכלהו זרעא דישראל פסילו, אלא כלהו זרעא קדישא, כלהו בני קשוט.

בההוא זמנא אמר קדשא בריהו הוא למשה, השתא אנא בעי למיהב אורייתא לישראל, משיך להו ברחימותא דאבהן, ברחימותא דרחימנא להו, ובאתון דעבדית להו. ואת הוי לי שליחא, ואתיב מלין אלין. אמר ר' יוסי אמר ר' יהודה, כף אמר קדשא בריהו הוא למשה, במלה דא הוי לי שליחא מהימנא, לאמשכא ישראל אבתראי.

ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו ה' מן ההר וגו'. ומשה עלה אל האלהים - למקום שפרושות כנפי השכינה, כמו שנאמר (שם יח) ויט שמים וירד וגו'. האלהים, לאתרא דפרישן גדפוי דשכינתא, כמה דאת אמר (תהלים יח) ויט שמים וירד וגו'. האנא אמר ר' יהודה, כל זמנא דגלופי מלכא עלאה מתישרן באתריהו, עלמין כלהו בחידו, וכל עובדין מתישרן בקיומיהו. (באן כל עובדין מתישרן בקיומיהו) כמה דאת אמר, (שמות לד) את מעשה יי' פי נורא הוא. מאי כי נורא הוא. אמר ר' אלעזר, שלימו דכלא. כמה דאת אמר (דברים י) האל הגדול הגבור והנורא. מאי (ד' ע"ט) ו' (א) והנורא. דא יעקב. וכתיב, (בראשית כה) ויעקב איש תם, פתרגומו, גבר שלים. שלים בכלא. כף כל עובדין דקודשא בריהו הוא, שלימין בשלימו, בקיומא שלים.

תניא, רבי יוסי אומר, יומא חד הוה קאימנא קמיה דר' יהודה סבא, שאילנא ליה, מאי דכתיב, (בראשית כח) ויירא ויאמר מה נורא וגו'. מאי קא חמא, דקאמר דאיהו נורא. אמר לי, חמא שלימו דמהימנותא קדישא, דהוה שכיח בההוא אתר, פגוונא

שהגיעו ישראל להר סיני, כנס אותם הקדוש ברוך הוא את זרע ישראל והשגיח בהם בכלם, ולא מצא בכל זרע ישראל פסול, אלא כלם זרע קדש, כלם בני אמת. באותו זמן אמר הקדוש ברוך הוא למשה: עכשו אני רוצה לתת תורה לישראל, מאשך אותם באהבה של אבות, באהבה שאני אוהב אותם ובאותות שעשיתי להם, ואתה תהיה לי שליח והשב הדברים הללו. אמר רבי יוסי אמר רבי יהודה, כף אמר הקדוש ברוך הוא למשה: בדבר זה תהיה לי שליח נאמן למשך את ישראל אחרי.

ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו ה' מן ההר וגו'. ומשה עלה אל האלהים - למקום שפרושות כנפי השכינה, כמו שנאמר (שם יח) ויט שמים וירד וגו'.

שנינו, אמר רבי יהודה, כל זמן שחקיקות המלך העליון מתישרות במקומן, כל העולמות בשמחה וכל המעשים מתישרים על קיומם, (מי כל המעשים המתשרים על קיומם) כמו שנאמר (שמות לד) את מעשה ה' פי נורא הוא. מה זה פי נורא הוא? אמר רבי אלעזר, שלמות הכל, כמו שנאמר (דברים י) האל הגדול הגבור והנורא. מה זה והנורא? זה יעקב. וכתוב (בראשית כה) ויעקב איש תם, פתרגומו - אדם שלם. שלם בכל. כף כל מעשי הקדוש ברוך הוא שלמים בשלמות בקיום שלם. שנינו, אמר רבי יוסי, יום אחד הייתי עומד לפני רבי יהודה הנזקן ושאלתי אותו על מה שכתוב (שם כח) ויירא ויאמר מה נורא וגו'. מה ראה שאמר שהוא נורא? אמר לי, ראה שלמות האמונה הקדושה

פגוונא